

Novosti/SNV/ 22.10.2010

Milan Levar ubijen jer mu Zagreb nije dao zaštitu

Nije prihvatio prijedlog da kao zaštićeni svjedok ode iz grada i promijeni identitet, niti je prestajao govoriti o svemu što se dešavalo, čak i kada su mu prijetili. Zbog toga je tražio zaštitu, ali je nije dobio jer je sve zapelo u Zagrebu - priča Milanova udovica Vesna Levar

Priča **Vesne Levar** drugačija je od tipične priče o ratnim žrtvama: njen suprug **Milan Levar** ubijen je pet godina nakon kraja rata jer se usprotivio zataškavanju ratnih zločina u Gospiću. U **Zagrebu održan sedmi Regionalni forum za tranzicijsku pravdu**

Početak rata, kada je bio jedini privatni taksist u Lici, što im je omogućavalo pristojne prihode, svojim je taksijem prebacivao brojne vojnike JNA koji su bježali iz kasarni, često samo u gimnastičkom dresu, ne naplaćujući im ni dinara.

- Milan je nabavljao oružje za obranu grada, a ja sam radila u meteorološkoj stanici, često obavljajući posao za još trojicu tehničara koji su bili angažirani u obrani - kaže Vesna Levar. U jednom momentu izdana je naredba o evakuaciji žena s djecom.

- Prebacili smo se u Karlobag, a kada je i tamo palo nekoliko granata, trebali smo ići na Rab. Ja nisam htjela ići. Vratila sam se sa sinom **Leonom**, koji je tih dana bio skoro jedino dijete u gradu - priča Vesna Levar, kojoj su više puta nudili da se makne iz grada.

- Nisam mogla otići iz grada koji sam branila, jer tu mi je sve, čak i nakon što su mi ubili muža.

Odbio ubijati

Sve se promijenilo kada su obranu Gospića preuzeli neki novi ljudi.

- Moj muž je od **Tihomira Oreškovića** dobio nalog da izvede ljude iz kuća i pobije ih, što je on odbio i tada počinju njegova i naša stradanja. Milan 1992. izlazi iz Hrvatske vojske, a i pored zasluga nije mu priznat status branitelja. Kako je u to vrijeme ubijen velik broj civila, počeo je prikupljati dokaze koje je podnio našim istražnim tijelima, ali na to nitko nije reagirao. Zbog toga je otišao u Haag i tamo rekao sve što je znao, a kasnije pomogao njihovim istražiteljima. Osim što su saslušanja vođena u našem stanu, on je i sve prevodio, jer je savršeno znao engleski jezik. Nije prihvatio prijedlog da kao zaštićeni svjedok ode iz grada i promijeni identitet, niti je prestajao govoriti o svemu što se dešavalo, čak i kada su mu prijetili. Zbog toga je tražio zaštitu, ali ona nikada nije dobivena jer je sve zapelo u Zagrebu - kaže Vesna Levar.

I onda, 2000. godine, dok je radio u dvorištu svog doma, Milan Levar stradava od podmetnute bombe, i to pred očima tada desetogodišnjeg sina Leona. Njegova je supruga tražila pravdu preko svih institucija. Naslušala se obećanja državnih vlasti, ali istraga o ubojici nikada nije dovršena.

- Dok sam pokušavala dobiti pravdu ili neku pomoć, moji sugrađani su me gledali kao suprugu izdajnika, kao neprijatelja, kao nešto što nije njihovo i što je protiv njih. Sada malo padaju tenzije i atmosfera je normalnija. Nije me briga da li me podnose ili ne podnose, sada se prema nama ne odnose loše. Dok je trajala moja potraga za istinom, diskretno su mi se javljali mnogi ljudi, među njima i brojni Srbi, koji su slušali ili čitali o Milanovom ubojstvu koje je jako odjeknulo u javnosti. Njihovo javljanje ublažilo mi je tragediju.

Ima još krivaca

Na pitanje o sinu Leonu, Vesna Levar kaže da sada studira i za to vrijeme prima obiteljsku mirovinu.

- Imamo stan na korištenje, a za trajno rješenje još se uvijek bezuspješno borim. Ostvarila sam odštetu od 220.000 kuna za sebe i sina, koji je dobio i određenu rentu za školovanje - kaže supruga ubijenog Milana Levara.

Posljednjih je godina namjerno napravila pauzu u javnim istupima, čekajući da se javi neki eventualni svjedok.

- Tako je vrijeme prolazilo. Sada sam krenula u potragu za odgovorima na isto pitanje: Zašto se to dogodilo?

Kako su u međuvremenu Tihomir Orešković, **Mirko Norac** i **Stjepan Grandić** osuđeni za ubistva civila u Gospiću, na pitanje da li bi osim njih trojice još netko trebao odgovarati zbog tih zločina, Vesna Levar odgovara potvrdno.

- Ta trojica su izdavali naredbe. Možda su uradili i nešto drugo, ali tu ne bih ulazila u posao policije. Ali zašto oni koji su pucali nisu odbili naređenje, kao što je to učinio moj suprug? Ubiti civila je zločin - zaključuje Vesna Levar.

Sedmi Regionalni forum za tranzicijsku pravdu, održan 16. i 17. oktobra u Zagrebu, donio je nove pomake u izradi statuta buduće Regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava na području bivše Jugoslavije (REKOM), potvrdu podrške vlasti Hrvatske i drugih zemalja regiona, kao i mogućnost da se čuju potresna svjedočanstva porodica žrtava ratnih zločina u Hrvatskoj.

- Koalicija za REKOM može računati na podršku izvršne vlasti u Hrvatskoj - rekao je vicepremijer **Slobodan Uzelac**.

Svoje potresne priče o ratnim zločinima u Vukovaru, Osijeku, Varivodama, Medačkom džepu i Gospiću ispričali su **Marija Lovrić**, **Ivan Pšenica**, **Jovan Berić**, **Ljiljana Alvir**, **Dragan Pjevač** i **Vesna Levar**. Skupu su prisustvovali i drugi članovi porodica žrtava ratnih zločina, od kojih su mnogi svoja svjedočenja dali u nekim drugim prilikama.

Osim forum održat će se u februaru 2012. u Sarajevu, a do tada će početi i prikupljanje potpisa za usvajanje inicijative u parlamentima država regiona.